

ВРСТА И СЛУЖБА РЕЧИ

1. Одреди врсте речи:

Без размишљања је напустио пуну просторију људи и брзо се упутио ка вратима.

2. Повежи речи из леве колоне са називом врсте из десне (једна реч је вишак):

зима	прилог
зимски	узвик
зимовати	глагол
зимус	именица
за	заменица
зар	предлог
звррр	придев
речца	

3. Одреди службу речи:

Желео је да упише гимназију, али није био одличан ученик.

4. У следећој реченици граматички субјекат подвуци, а логички субјекат заокружи:

Мира учи, а Весни је досадно. - - -

5. Из ове реченице препиши предикате у одговарајуће рубрике:

Раде поче плакати што му је џемпер поцепан.

а) глаголски предикат - - -

б) именски предикат - - -

6. У овој реченици

Иван је позајмио књигу Милици.

прави објекат је _____, а неправи објекат је _____

7. Одреди подвучене делове реченица (апозитив или апозиција):

Његова реакција, **унапред очекивана**, није нас изненадила.

Учили смо „Крваву бајку“, **једну од најпознатијих песама Десанке Максимовић**.

ГЛАГОЛИ

1. Одреди глаголски вид:

седети

преписивати

застати

испричати

2. Одреди глаголски род:

изути се

посвађати се

отпевати

летети

3. Одреди назив следећим глаголским облицима:

свирају

дремао сам

пасти

стићи ћеш

одгледах

бејасмо ушли

4. Напиши инфинитивну и презентску основу глагола СЕЋИ

а) инфинитивна основа је - - -

б) презентска основа је: - - -

5. Следећу реченицу допуни облицима аориста 1. лица једнине од глагола СЕТИТИ СЕ, ОТРЧАТИ и НАЋИ:

Тек када сам био на аутобуској станици
_____ да сам заборавио
сетити се – 1.лице јд.

карте за биоскоп, брзо _____
.....отрчати – 1. лице јд.

кући и, срећом, _____ их у школској торби.
.....наћи – 1. лице јд.

Падежи

1.Колико падежа има у српском језику? Наведи их.

2. Напиши који падежи су независни.

3. Генитив који означава припадност зове се _____ , а онај који означава део нечега зове се _____ .

4. Како се зове падеж уз који увек мора да стоји предлог?

5. Који падежи имају предлоге *у, на, по, о*?

6. Подвуци речи у дативу и одреди значење датива:

Јуче сам дао Марији свеску и још ми није вратила.

Деца су потрчала према школском дворишту.

7. Одреди у ком су падежу подвучене речи:

У суботу сам са мамом отпутовао

у Беч .

Темперама је нацртао леп цртеж.

Деца су данима причала

о екскурзији.

8. Како гласи инструментал и локатив заменице НИКО:

9. Одреди значење акузатива:

Ставио је шешир на главу.

У суботу идемо на такмичење у Суботицу.

На брзину је решио задатке.

10. Описни генитив замени описним инструменталом:

хаљина кратких рукава

пас дуге длаке

девојка плаве косе

11. Одреди падеж и значење падежа:

Прочитао је само неколико **поглавља** и вратио **јој** **књигу** **са поцепаним страницама**.

СИНТАКСА

1. Одреди реченице по значењу, облику и саставу.

Он није устао на време!

Напорно је вежбао и постигао је успех.

2. Подели сложену реченицу на просте и одреди да ли су независне или зависне:

Пожурила је на час како би им показала нови експеримент јер се деца веома радују томе.

3. Одреди колико има комуникативних и предикатских реченица:

То јесте био његов највећи проблем, али се надао да ће га временом решити.

4. Активне реченице пребази у пасивне и обрнуто:

Точкови су били намештени од стране мајстора.

Ученици су решили сва питања.

5. Одреди врсту синтагми:

велика бетонска површина

преписујући текст

обустављање саобраћаја

веома брзо

6. Одреди врсту напоредног односа међу независним реченицама:

Деца су се окупила у дворишту, једино је он остао у учионици и чекао учитељицу, али се она није појавила.

7. Заокружи слово испред безличних реченица:

а) Киша је пљуштала.

б) Грмело је сатима.

в) Разведрава се!

8. Подвучене предлошко-падежне конструкције замени синонимним конструкцијама:

Шетали су **крај реке**.

Књиге су **под столом**.

ГЛАСОВНЕ ПРОМЕНЕ

1. Које две гласовне промене се јављају у деминутиву именице МОМАК?

а) - - -

б) - - -

2. Које две гласовне промене се јављају у вокативу једнине именице ЛОНАЦ?

а) - - -

б) - - -

3. Одреди гласовне промене у речима:

жапца

ишчупати

страшћу

4. Напиши:

уснене сугласнике _____

сонанте _____

ГРАЂЕЊЕ РЕЧИ

1. Подвуци суфиксе:

кровни, смешан, залогајчић, торбица

2. Подвуци префиксе:

непажљив, исписати, предзнање

3. Разврстај речи на просте, изведене и сложене:

мишоловка, кућама, пужић, папир, замолити, градски, улепшати, благих, стрмоглаво, свесно

КОНГРУЕНЦИЈА

1. Одреди слагање атрибута уз именице:

Јасна је добар возач.

Шест дечака и девојчица је дошло.

Четворица другова је дошло.

Падале су капи са лишћа.

АКЦЕНАТ

1. Подвуци акценатовани слог у речима:

ПАЈАЦ, МАРИНА, ПРЕПОЛОВИТИ, ГУМИЦА, МАМА, ПЕСАК, РАДОСТАН, РАСПУСТ ☺

2. Допуни акценатска правила:

Једносложне речи могу имати само _____ акценате.

На средњим слоговима вишесложних речи могу стајати само _____ акценати.

На првом слогу вишесложних речи може стајати _____ акценат.

У српском језику имамо _____ акцената.

Постакценатска дужина може стајати само _____ наглашеног слога.

ИСТОРИЈА ЈЕЗИКА

1. Прво словенско писмо је _____ творци су _____, створено је _____ године.

2. Друго словенско писмо је _____ творци су _____,
створено је _____ века.
3. Јужнословенски језици: _____
4. Западнословенски језици: _____
5. Источнословенски језици: _____
6. Најзначајнији српски средњовековни правни акт је _____, писан је
_____ (век/година) на _____ језику _____ писмом.
7. Најзначајнији споменик из 12. века је _____.
8. Најзначајнији споменик из 10. века _____.

ЗНАЧЕЊЕ РЕЧИ

Синоними су речи које имају различити облик (различито се пишу), а исто или слично значење.

кућа – дом
ученик – ђак
одан – веран
снажан – јак

1. За сваку дату реч напиши њен синоним:

срећан –
говорити –
наредба –
фамилија –
друг –
посао –
ауто –
догодити се –

2. Препиши наведене реченице тако да оно што је подвучено замениш једном речју, а да смисао остане исти:

- а) Сутра ћемо извршити избор председника одељења.
- - -
- б) Милан већ дуже време врши оправку телевизора.
- - -

ПРАВОПИС

1. Препиши правилно писаним словима следећу реченицу:

ПОТРЧАЛИ СУ КА ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ДРАМСКОМ ПОЗОРИШТУ АЛИ БИО ЈЕ ЗАСТОЈ У НЕМАЊИНОЈ
УЛИЦИ ТЕ НИСУ СТИГЛИ НА ВРЕМЕ НА ПРЕСТАВУ

2. Препиши правилно писаним словима текст:

марко петровић иде у осми разред основне школе исидора секулић. морам признати да је врло
неписмен. и даље незна како се пишу глаголи, па пише немогу, неумем и неразумем нетачно. исто је
и са глаголима рећићу, доћићу и стићићу. живи близу мене на зеленом венцу у улици гаврила
принципа. јуче ме је питао хоћешли самном у бијоскоп на баново брдо. е, тај никада неће имати
девојку, а ни двојку из српског.